

recensioner

Keri Smith (2008) *How to be an Explorer of the World*. Penguin Books, London. (204 sidor).

På baksidan av boken säger författaren att boken inte är för de läsare som saknar fantasi. Det håller jag inte med om. Det här är en bok som för alla då den stimulerar fantasi och kreativitet. Boken hjälper läsaren att se omvärlden på ett nytt sätt. Den hjälper läsaren att se delar i helheten och få delar att bli en helhet.

Precis som författaren säger i inledningen så är mycket av det som sägs i boken inte nytt. Vissa idéer och tankar är dock återanvända på nytt sätt. I bokens inledning sägs vidare att boken kan användas efter behag, ingen särskild läsordning rekommenderas. Full frihet råder!

Boken innehåller 59 olika ”explorations”/utforskningar/undersökningar av olika omfattning. En del kräver att läsaren går utomhus, andra kräver att man tillverkar något eller spelar in exempelvis ljud. Många av de ”explorations” som finns med handlar om att göra det man brukar

göra, men på ett nytt sätt. *Hur luktar min väg? Vilka mönster kan jag se? Vad finns det mycket av? Vad tycker andra om den plats som jag känner så väl?*

Att bli en ”Explorer of the World” handlar om att utforska och undersöka omvärlden med alla sinnen, menar Keri Smith. Vi bör dokumentera det vi upplever och sedan reflektera över detta. Författaren har gjort en lista med 13 punkter som man kan ha som utgångspunkt vid undersökningar av omvärlden. Listan kan användas tillsammans med elever och studenter vid både komplexa och enklare uppgifter.

I boken finner vi också sidor där läsaren kan skriva ned sina egna observationer. Jag har använt flera av bokens ”explorations” med barn och lärarstudenter. Alla med mycket goda resultat. Omvärlden utforskades på ett nytt kreativt sätt och med stor entusiasm.

Detta är en annorlunda bok som ger annorlunda idéer.

Karin Wakeham, lärarutbildare
Linköpings Universitet

Geografisk informationsbehandling: teori, metoder och tillämpningar / Lars Harrie (red.). – 2013 – 6., [rev.] uppl. – ISBN: 9789144088778. Kostar 451:- på Adlibris.

I min ”gamla” doktorandpärm finns det ett intyg daterat 14 februari 1990. Härmed intygas att Bo Magnusson, Naturgeografiska institutionen vid Göteborgs universitet har genomgått en kurs i geografiska informationssystem vid Lunds universitet. Kursens huvudföreläsare var Prof. Peter Burrough, University of Utrecht. Ett par år innan var jag på en användarkonferens i Göteborg som presenterade begreppet ”GIS” vilket då var helt nytt för mig och mina dåvarande kolleger. Nu 25 år senare är GIS ett måste inom geografiämnet och ett centralt begrepp för många som läser exempelvis geovetenskap, geografi, kulturgeografi, biologi m fl ämnen. En kursbok som funnits med i flera år är *Geografisk informationsbehandling – metoder och tillämpningar* allmänt kallad den ”gröna boken”! Först var Lars Eklundh redaktör, men nu i den sista utgåvan är det Lars Harrie som har tagit över rodret. Lars fick Kartografiska Sällskapetets utmärkelse Årets prestation 2013 för arbetet med den senaste utgåvan av boken *Geografisk informationsbehandling*.

En ordentlig ny större uppdatering har gjorts vilket resulterat i den sjätte upplagan som nu ges ut av studentlitteratur. Den nya utgåvan har ett mer lätthanterligt format än tidigare utgåvor. Boken är främst utformad med hänsyn till behoven vid universitetens och högskolornas introduktionskurser, men innehåller också material på

mer avancerad nivå. Boken är även lämplig för yrkesverksamma inom GIS-området som vill öka sina teoretiska kunskaper i ämnet. Till boken finns en webbplats www.studentlitteratur.se/36386 som jag starkt kan rekommendera; där finns bland annat flera relevanta webbadresser för vidare studier. Boken har fått en ny layout med flera nya fotografier och teckningar som illustrerar användandet av GIS. Boken inleds med en introduktion och därefter följer beskrivningar av tillämpningar som t.ex. samhällsplanering, miljöövervakning och kommersiella tjänster. Geografisk informationsbehandling baseras på insamling, lagring, analys och visualisering av geografiska data vilket också ligger till grund för indelningen av boken. Inom insamlingsdelen beskrivs först hur man anger en position genom att koppla ett koordinatsystem till jordytan. Därefter beskrivs de vanligaste metoderna att samla in geografiska data som t.ex. satellitbaserade positioneringssystem (t.ex. GPS), flygfotografering, satellitbaserad fjärranalys och laserskanning. Nästa del av boken, som behandlar lagring, innehåller en beskrivning av strukturen på geografisk data, hur dessa data lagras i databaser och distribueras via Internet. Analysdelen innehåller beskrivningar av de vanligaste analysmetoderna samt kvalitetsfrågor. Resultatet av en geografisk analys visualiseras oftast i form av kartor, vilket är temat för den sista delen av boken. Kartografi är ett ämne idag som är på väg att förvinna, men som geograf tycker jag att kartografi är viktigt och jag hoppas verkligen att ämnet blir kvar.

Bo Magnusson

Broberg, Helmer. – *Expedition Maya* [Ljudupptagning] / **Helmer Broberg.** 2013. ISBN 978-91-979472-6-8 Kostar 189:- på Adlibris.

För ett tag sedan fick jag ett telefonsamtal från Helmer Broberg som lovade skicka mig en bok om expedition Maya. Intressant med tanke på att expeditioner kanske inte är så vanliga idag. EXPEDITION MAYA handlar om en färd in i den täta guatemalanska djungeln där författaren besöker lämningar efter den gamla Mayakulturen. Helmer Broberg beger sig till Guatemala mars 2002 för att på mulåsna delta i en forskningsexpedition efter lämningarna av Mayafolkets klassiska högkultur. Expeditionen fick hans redan tidigare stora intresse för fornminnen och deras bevarande att ytterligare fördjupas. Upplevelsen har han sedan gett röst åt som föreläsare, bland annat på Etnografiska museet och Naturhistoriska riksmuseet. Helmer Broberg är född 1966 och sedan 2010 ambassadråd på Sveriges ambassad i Kairo. Texten befolkas av särpräglade karaktärer. Läsaren får bland annat möta den åldrande vägvisaren Don Matias, som vet hur man slår ihjäl jaguarer med vedträn, och den unge geografen som till allmän mun-

terhet ständigt misslyckas med att förutspå vädret. Genom hela boken bjuder författaren på en behaglig, nästan meditativ, resa genom djungel, historia och samtid. Still samma funderingar blandas med skarpa iakttagelser och vid resans slut har läsaren blivit både lite klokare och lite gladare. Det var kombinationen av antika lämningar, tropisk skog och fascinerande följeslagare som gjorde färden till Naachtún minnesvärd. Att under några dagar rida fram på mulåsna, bortom all ära och redlighet, och att se ruinerna efter denna imponerande kultur gjorde mig helt enkelt upprymd, säger författaren.

Framställningen utgår från dagboksanteckningar gjorda under själva expeditionen. I slutet följer reflektioner över vår egen civilisations relativitet och förmodliga obeständighet. Vad skulle en arkeolog som om tusen år fann bitar av Brobergs dator dra för slutsatser? Och om han fann ett fyrtorn? Kunde det inte istället för en fyrbåk för navigation tolkas som en kultplats för havsgudar? Ja vem vet och framtiden får utvisa hur vår civilisation kommer uppfattas.

Bo Magnusson